

På gång

Kalendern är en sammanställning av de uppgifter vi fått från resp arrangör. För närmare information: kontakta arrangören direkt.

Stavgång

Ånäset
tors kl 18:30

Årsmöte

Västane Byförening
Bespisningslokalen
tors 24/4 kl 19

Allsångskväll

Sångverket
Förs hemmet Västane
tors 24/4 kl 19

Matdag

Tossengård
lör 26/4 kl 15

Nostalgikväll

Lalla Hansson
Gastsjöns Bygdegård
lör 26/4 kl 19

Kontraktsgudstjänst

Ragunda kyrka
sön 27/4 kl 18

Sistaaprilpub

Nightdrivers
Hällesjö Folkets hus.
ons 30/4 från kl 18

Kristi Himmelsfärds dag

Betelkapellet
tors 1/5 kl 18

Familjegudstjänst

Håsjö nya kyrka
sön 4/5 kl 11

Avslutning med Vårträff

Barnverksamheten

Förs hemmet Västane
onsd 7/5 kl 9:30

Konfirmationsmessa

Håsjö nya kyrka
sön 11/5 kl 11

Fotboll Div 4

Kälarne-Ås
tis 13/5 kl 19:30

Nostalgikväll

Tossengård
tors 15/5 kl 19

Vårkonsert

“Vårcolore”
Hällesjö kyrka
fre 16/5 kl 19

Söndagsgudstjänst

Hällesjö kyrka
sön 18/5 kl 18

Gudstjänst

Kälarne Folkets Hus
sön 25/5 kl 18

Bio

Indiana Jones and the
Kingdom of the Crystal
Skull, fr 11 år
sön 25/5 kl 18:30

Fotboll Div 4

Kälarne-Tandsbyn
tis 27/5 kl 19:00

Fotboll Div 4

Kälarne-Fältjägarna
fre 30/5 kl 19:00

Söndagsmessa

Hällesjö kyrka
sön 1/6 kl 11

Nationaldagsfirande

Håsjö nya kyrka
fre 6/6 kl 18

Sånggudstjänst

Hällesjö kyrka
sön 8/6 kl 18

Fotboll Div 4

Kälarne-Alsen
mån 9/6 kl 19:30

Församlingsafton

Betelkapellet
ons 11/6 kl 19

Kälarne Veteran- marknad

<http://kalarne.se>
Ånäset
lör 14/6

Kälarne Midsummer Meet

<http://kalarne.se>
Ånäset
fre-lör 20-21/6

Västane 675 år

Midsommarfirande fre
Historievandring lör
Fred och Fejd i Westan
Eid sön
www.vastanede.se
fre-sön 20-22/6

Sommarblues med The Chuck Hall Band

Hotell Östjerten
tis. 24/6 kl.20:00

Hällesjö Byakamp

lör 26/7

KälarneNytt

En tidning för Kälarnebygden

årgång 4 nr 4
april 2008

Nu städar vi ur Fällströms!

Kom och hjälp till!

-lör 17 maj kl 10-15 tar vi ut
köksutrustning, element, fönster,
m m. Ta med verktyg!

-lör 31 maj kl 12-14 tran-
sporterar vi materialet till åter-
vinningscentralen. Ta med släpvagn!
Anmäl gärna till Gunhild Björk, 68 33 36,
att du kommer.

Föreningen bjuder på varm korv och fika.

Styrelsen för Kälarnebygdens ek förening

Detta nummer av KälarneNytt sponsras av
Bengt-Erik Hedberg
som står för kostnaderna för papper och tryckning.

Välkomna till Lövudden

Katarina Högset och Lennart Reuterskiöld, som just är i färd med att inrätta sig i det nya livet som Lövuddabor och ägare till Göranssons gård.

Katarina har fortfarande kvar sin privatpraktik som gynekolog i Stockholm. Där arbetar hon nu två veckor i taget och sedan färdas hon med tåg och buss till Kälarne för att tillbringa var tredje vecka på Lövudden.

Lennart har för sin del lämnat karriären som advokat i Stockholm och kommer i fortsättningen att på heltid ägna sig åt skogsbruk, gårdens skötsel samt upprustning av gården och boningshuset från 1895. I köket är en stor del av arbetet redan klart. Ny köksinredning och gammaldags kokspis är på plats. De gamla golvtiljorna är framtagna.

- Jag lagar alltid maten på järnspisen nu för tiden, berättar Lennart.

Så småningom ska hela huset renoveras. I sommar blir det målning utvändigt. Det går inte att ta miste på de nya bybornas förtjusning över sitt hem.

- Vi föll direkt för den här platsen när vi såg annonsen och vi köpte stället i juli

förra sommaren.

Gården var lagom stor och det finns många spännande ställen här. Vattnet, udden och ån till exempel. Utsikten över Kvarnån blev betagande sedan de tog bort träden som skymde den. I vattendraget kan man se strömstaren som sitter och knixar och niger på sin sten.

- Det händer på sätt och vis mer här än i Stockholm, säger Lennart lugnt. Vi har blivit så väl mottagna och grannarna är hjälpsamma och trevliga.

Katarina ser fram mot den kommande växtperioden. Kryddväxter blir det säkert i växthuset som ska byggas i vår. För övrigt får det bli odling av det som kan växa här. Det visar sig så småningom.

Så uppfattar jag Katarinas och Lennarts hela filosofi runt livet på Lövudden, där jag sitter vid köksbordet tillsammans med dem, dricker kokkaffe med hembakta bullar och tittar på fågelbordet utanför fönstret, där den senast inräknade fågelarten är gråspetten.

- Det är ingen brådska. Allt får växa fram så småningom.

Runa Westman

Renoverar   Bygger nytt

J W Bygg

**Jonny Westberg
0696-400 41, 070-375 98 64**

REAX CER

PROBLEMLÖSARE HELT ENKELT

Äntligen vår!

Dags för

- sopning/sandupptagning av asfaltytor

- Hyvling & Dammbindning av grusvägar

Kontakta vår personal i Kälarne för prisuppgift!

Vi löser alla era behov när det gäller transporter och maskinarbeten, stora som små!

**Per-Erik Eriksson
0696-404 35**

**Per-Åke Amrén
0696-404 32**

Växel 0696-404 30

Ljungå

skattläggning, sågverk och kapell

Arne Karlin skriver om Ljungås historia, baserat på ett utdrag ur dottern Kerstins 25-sidiga: ”Ljungå - en bygds tillkomst och förvandling under 200 år”, ett specialarbete i gymnasiet 1979.

Ljungå tillkom vid skattläggning 1789. Där fanns fram till 1860 Jämtlands första exportsåg, som ägdes av Skönviks AB. Det var då det inom Sundsvalls-distriktet uppfördes mer än 40-talet sågverk. Ljungåsågen var i drift för husbehovsågning fram till 1937. Sågen revs 1939. Helmer Lindgren i Sörbygden använde virket i sina kolmilor. En viktig milstolpe hade passerats!

Om Ljungå i och med exportsågningens nedläggning förlorade en viss status, fick man 1858, när Lars Albert Flygt anställdes som förvaltare, en man som formade Ljungå och gjorde byn känd vida omkring. Han inköpte under sin tid, för Skönviks AB, enbart inom Hällesjö s:n c:a 80 skogsfastigheter. Jag avstår att gå närmare in på hans inköp. Det skulle bli en hel roman.

I Ljungå finns ett kapell, som är ett av de nio kapell eller kyrkor, som varit i SCA:s ägo. Nu finns bara Ljungå och Galtström kapell kvar i SCA:s ägo.

Ljungå tillhör kyrkligt Hällesjö församling. I mitten av 1800-talet fanns ingen egentlig väg mellan Ljungå och Hällesjö. Man gick mellan sjöarna och använde roddbåt längs sjöarna. Det var då naturligt att Ljungåbygdens invånare ofta uteblev från gudstjänsterna i Hällesjö k:a. Det var också svårt att transportera de avlidna till deras sista vilorum, som då

fanns i Hällesjö. Ovan nämnde Flygt var drivande kraft bakom tillkomsten av vägen Ljungå-Hällesjö år 1870.

Flygt lät 1865 uppföra kapell i Ljungå, där begravningsplatsen tillkom något år senare. Den äldsta gravvården är från 1878 efter Kristina Staaf f 1809. Då var det vanligt att företaget höll materielkostnader, medan arbetet utfördes av företagets arbetare inom bygden.

Hällesjö kyrkostämmoprotokoll från den 4 mars 1866 berättar: ”Inspektor Flygt anhöll, att då Ljungå sågverk sistlidna sommar uppfört en kyrka begärdes vissa predikoturer, varvid beslutades att t.v. avstå 5 predikoturer till gudstjänsthållande i Ljungå”. För dessa fick prästen ett arvode på 100 kr/år, och det betalades av bolaget. Klockringning vid kyrkan förekom inte då, men man ringde i brukets sk ”vällingklocka”, som normalt kallade till arbetets början eller slut. År 1889 lät Flygt bygga en enkel klockstapel invid kapellet, och i den klockstapeln insattes en klocka med en inskription, som sannolikt författats av förvaltare Flygt: ”Kom Herrens folk då jag Dig bjuder, att samlas i Din Faders hus, en annan gång min stämma ljuder, Du bäddas ner i jordens grus.”

Prästen predikade, som tidigare nämnts, 5 gånger om året. Övriga söndagar under vår, sommar, höst och mildare vinterdagar brukade förvaltare Flygt själv läsa predikotexten för folket i kapellet. En av hans döttrar spelade på orgeln till psalmerna.

Eftersom kapellet saknade uppvärmning hölls gudstjänsterna under kallaste vin-

tern i skolhuset, som också uppförts av Skönviks AB. Undantag gjordes varje år på julmorgonen, då Flygt alltid, även om det var 30-40 grader kallt, från predikostolen läste predikotexten i kapellet kl 06.00 på morgonen, iklädd vargskinnspäls och pälsmössa.

1 maj 1898 brann både kapellet och klockstapeln.

Skönviks AB byggde 1909 ett nytt kapell med klocktorn. Klockan blev då omgjuten med samma inskription som förut med tillägget: ”Genom vådeld förstörd 1.5.1898”.

Samma år som nytt kapell byggdes (100-årsjubileum 2009), byggdes även skyttepaviljongen i skytteföreningens regi. På den tiden ansågs varje nöjeslokal vara ett syndens näste. Detta föranledde Hans-Gunnar Söderbergs farmors mor att fälla yttrandet: ”Man bygger ett hus åt Herren och ett hus åt Satan”. Det har glädjande nog senare visat sig att dessa två hus på ett utmärkt sätt kompletterat varandra. Många Ljungåbor har efter ett strävsamt liv jordfästas i kapellet

och efteråt har anhöriga och vänner samlats till en gemensam minnesstund i paviljongen. Likaså har vigslar ingåtts i kapellet och efterföljande sammankomst förlagts till paviljongen.

Från mina första besök i kapellet i mitten av 1930-talet minns jag hur man och hustru kom tillsammans. Men damerna gick till vänstra sidan, herrarna till höger. Enligt gammal folktro skulle den onde anfalla på den sida där damerna satt. De skulle vara skydd för sina män. I kapellet finns 120 sittplatser.

Alla kostnader för kapellets och den välansade kyrkogårdens skötsel, vård och underhåll bekostas än idag av SCA Skog AB. Årskostnaderna låg vid sekelskiftet på c:a 150.000 kr. 1980 renoverades kapellet för en kvarts miljon kronor. Få kyrkogårdar och kyrkor inger sådan rofylldhet hos besökaren, som Ljungå kapell.

Arne Karlin

ÅRSMÖTE med VÄSTANEDE BYFÖRENING

TORSDAG 24 april kl 19.00 i bespisningslokalen.

Vi bjuder på smörgåstårta och underhållning med Tjytjala Hot Five.

VÄLKOMNA!

JUBILEUMSHELGEN (midsommar) då VÄSTANEDE firar 675 år rycker allt närmare! Avsätt hela helgen!

På fredagen blir det sedvanligt något förstärkt midsommarfirande (extra god kams kanske?), på lördagen bl. a. guidad historievandring på ”stån”, pajtävling med fest på kvällen och på söndagen, sist men inte minst, krönikespelet ”Fred och Fejd i Westan Eid”. Den föreställningen kommer att avhållas i biolokalen på Kälarne skola.

Håll utkik efter förköp!

I mån av plats kommer förstas biljetter att säljas i samband med föreställningen också.

För ytterligare information, se www.vastanede.se.

Berättarcafé

Jag hörde talas om gänget på Tallgläntan som träffas och har det roligt, extra roligt varannan onsdag.

Cirkeln "Berättarcaféet" har nu träffats några gånger med varierat innehåll. Jag tar med mig cirkelledaren Reidar Gabrielsson för att träffa några av deltagarna.

En av deltagarna, Martin Nicolaisen, tycker att han lärt känna Kälarne bättre och blivit närmare bekant med flera av de boende. Han ser träffarna som ett sätt att göra livet intressantare.

Gastronomiska inslag är planerade, en ostkväll har redan genomförts. Crepé Suzette står på menyn vid nästa träff. Lillemor, Reidars fru, brukar bistå vid matlagningen, vilket gruppen är mycket tacksam för! Martin längtar till våren och grillning eller kanske till och med en helstekt gris. "Livet måste vara lustfyllt även för oss äldre" är Martins kommentar.

Litteratur, främst lyrik, har funnits med på programmet. De har läst högt ur bl a Fänrik Ståhls sägner. Henrik Barchaeus kommer ihåg att boken fanns i skolan tillsammans med läseboken "Nils Holgersson underbara resa" och en historiebok med gröna pärmar. Henrik berättar hur han som mycket liten gick på timmerstockar ute på Alan och varför

Alanäset fick byta namn till Albacken. Reidar, som fungerar som samtalsledare vid träffarna, bidrar emellanåt med egna sånger och gitarrspel.

I de samtal som förs kommer ofta aktuella frågor upp. Utvecklingen av Kälarne, behovet av en bättre infrastruktur och mer småföretagande är sådana frågor.

En het potatis är maten! En kotlett eller en stek är något som Anders Wahlström önskar att de boende skulle få. God mat är ju så viktig då äldre ofta inte har så bra matlust. Martin längtar efter färsk fisk men "surströmming är den enda färsk strömmingen som vi får."

"Vi ser oss som en kulturell grupp i Bräcke kommun, litterärt och gastronomiskt. Verksamheten kommer att utvecklas bl a utifrån årstider." Så vill Martin beskriva studiecirkeln.

Antalet deltagare varierar mellan fem och femton. "Den samlade kunskapen i gruppen är stor och finns inte i ett bibliotek. Det är det som är så fascinerande" tycker Reidar.

Innan jag lämnar dessa trevliga herrar framkommer ett behov av hörselslinga till storstugan på Tallgläntan. Vi får tillsammans arbeta för att detta behov blir tillfredsställt.

Gunhild Björk

KälarneNytt kan Du också läsa på

www.kalarne.se

Nästa nr av KälarneNytt, nr 5, beräknas utkomma den 11 juni.

Manusstopp: 3 juni.

Redaktör: Christian Sundin, 0696-40 138; chr.sundin@bredband.net

KIK:s fotbollsskola i sommar

Vill du vara med så anmäl dig senast **onsdag 30/4** till **Lotten Sandelin, tel. 510 15, men helst via mail: lotten.sandelin@zonline.se**. För 300 kr får du en veckas fotbollsträning, tröja, egen boll, vattenflaska och lunch. Vi har 50 platser i år, så först till kvarn gäller!

Sommarens ledare för fotbollsskolan har träffats och dragit upp riktlinjer för vecka 27 (23- 27/6).

KIK har varje sommar ett populärt fotbolls-dagläger, kl.10-14, på Ånäsets IP för barn mellan 7 och 12 år. Ledare är äldre fotboll-intresserade ungdomar som fått gå ledarutbildning och de står i år

under Lotten Sandelins handledning. I flera år har över 45 barn deltagit och vi hoppas på minst lika stor uppslutning även i sommar.

Vi är tacksamma om du som förälder kan ställa upp och hjälpa till någon dag.

Vi ses i sommar!

Vissteruatt

Jonny Westberg, Kälarne, startar byggfirma. Efter 20 års anställning som byggare hos bl a BPA och Treab har han nu tagit tjänstledigt för att prova på som egen företagare. Han åtar sig renoveringar och nybyggnationer och ser fram mot att få jobba på hemmaplan.

Sommarblues med The Chuck Hall Band tisdag den 24/6 på Östjemten.

Kan du tänka dig att sponsra?

Ring Susanne Rattfelt, 0563-106 74 el. 070-630 70 94

Medlemsinfo Kälarnebygdens ekonomiska förening:

Medlemsavgifter 2008:

	Enskild	Förening	Företag
Insats	50	100	500
Årlig medlemsavgift	50	100	200

Bankgiro, 5404-9606, eller direkt till kassören, Elisabeth Barkéus-Näslund